

2022 / 4⁽¹⁷⁾
ԵՐԵՎԱՆ

ԱՄԲԵՐԴ

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Գ Ի Ր

AMBERD
BULLETIN

АМБЕРД
БЮЛЛЕТЕНЬ

ՎԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

ОТВЕТСТВЕННЫЙ
СЕКРЕТАРЬ

EDITOR-IN-CHIEF
EDITORIAL BOARD

EXECUTIVE

Թարթուլ ՄԿՐՏՉՅԱՆ (ՀՊՏՀ գիտության գծով պրոռեկտոր)

Դավիթ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի տնօրեն), **Վարդան ԱԹՈՅԱՆ** («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի փոխտնօրեն-ավագ փորձագետ), **Սամվել ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ** («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի ավագ փորձագետ), **Զոյա ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ** (ՀՊՏՀ միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ամբիոնի պրոֆեսոր), **Տիգրան ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ** (ՀՊՏՀ գիտահեղափոխական աշխարհաբանների կազմակերպման բաժնի պետ), **Գրիգոր ՆԱԶԱՐՅԱՆ** (ՀՊՏՀ տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետի դեկան), **Արմեն ՔԹՈՅԱՆ** (ՀՊՏՀ վիճակագրության ամբիոնի վարիչ), **Էդգար ԱՂԱՐԵԿՅԱՆ** (ՀՊՏՀ ֆինանսների ամբիոնի դոցենտ), **Համազասպ ԳԱԼՍՏՅԱՆ** («Ամբերդ» հեղափոխական կենտրոնի հեղափոխող), **Սաթենիկ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ** (ՀՊՏՀ «Տնտեսագետ» հրատարակչության խմբագիր)

Նաիրա ԽՉԵՅԱՆ (ՀՊՏՀ «Տնտեսագետ» հրատարակչության ղեկավար)

Татул МКРТЧЯН (Проректор по науке АГЭУ)

Давид АХВЕРДЯН (Директор исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Вардан АТОЯН** (Заместитель директора-старший эксперт исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Самвел АВЕТИСЯН** (Старший эксперт исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Зоя ТАДЕВОСЯН** (Профессор кафедры Международных экономических отношений АГЭУ), **Тигран МАРТИРОСЯН** (Начальник отдела по организации научно-исследовательских работ АГЭУ), **Григор НАЗАРЯН** (Декан факультета Регулирования экономики и международных экономических отношений АГЭУ), **Армен КТОЯН** (Заведующий кафедрой Статистики АГЭУ), **Эдгар АГАБЕКЯН** (Доцент кафедры Финансов АГЭУ), **Амазасп ГАЛСТЯН** (Исследователь исследовательского центра «Амберд», АГЭУ), **Сатеник АЛАВЕРДЯН** (Редактор издательства «Тнтесает», АГЭУ)

Наира ХЧЕЯН (Руководитель издательства «Тнтесает», АГЭУ)

Tatul MKRTCHYAN (Vice Rector for Science, ASUE)

Davit HAKHVERDYAN (Director, «Amberd» Research Center, ASUE), **Yardan ATOYAN** (Deputy Director & Senior Expert, «Amberd» Research Center, ASUE), **Samvel AVETISYAN** (Senior Expert, «Amberd» Research Center, ASUE), **Zoya TADEVOSYAN** (Professor, Chair of International Economic Relations, ASUE), **Tigran MARTIROSYAN** (Head, Division of Organization of Scientific-research Affairs, ASUE), **Grigor NAZARYAN** (Dean, Faculty of Regulation of Economics and International Economic Relations, ASUE), **Armen KTOYAN** (Head, Chair of Statistics, ASUE), **Edgar AGHABEKYAN** (Associate Professor, Chair of Finance, ASUE), **Hamazasp GALSTYAN** (Researcher, «Amberd» Research Center, ASUE), **Satenik ALAVERDYAN** (Editor, «Tnthesaget» Publishing House, ASUE)

Naira KHCHEYAN (Head of «Tnthesaget» Publishing House, ASUE)

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ . ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА . FINANCIAL SYSTEM

Էդգար ԱՂԱՐԵԿՅԱՆ

5

Կենսաթոշակային ֆոնդերի եկամտաբերության անկման հիմնական պատճառները կամ ո՞վ է մեղավոր

Эдгар АГАБЕКЯН. Основные причины снижения доходности пенсионных фондов, или кто виноват?

Edgar AGHABEKYAN. Main Reasons for the Decline in the Profitability of Pension Funds, or Who is to Blame?

Նարինե ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

15

Հայաստանյան մակրոմիջավայրը՝ Եվրասիական զարգացման բանկի զննհատմամբ. գերազանցված սպասելիքներ

Нарине ПЕТРОСЯН. Макросреда Армении по оценке Евразийского банка развития: превзойденные ожидания

Narine PETROSYAN. The Armenian Macroeconomy as Assessed by the Eurasian Development Bank: Exceeded Expectations

ԱԳՐԱՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ . АГРАРНАЯ ПОЛИТИКА . AGRICULTURAL POLICY

Սամվել ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

21

Ագրարային Պրովանսի գերակայությունները և հայաստանյան զուգահեռները

Самвел АВЕТИСЯН. Приоритеты аграрного Прованса и армянские параллели

Samvel AVETISYAN. Priorities of Agricultural Provenance and Armenian Parallels

ՇՈՒԿԱՆԵՐ ԵՎ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ . РЫНКИ И КОНКУРЕНЦИЯ . MARKETS AND COMPETITION

Գայանե ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ

32

Զրոսաշրջային բրենդ. երկրի դեմքն ու ինքնությունը

Гаяне ТОВМАСЯН. Туристический бренд: лицо и идентичность страны

Gayane TOVMASYAN. Tourism Brand: The Face and Identity of the Country

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐ ԵՎ ԿԼԻՄԱՅԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ .
ОКРУЖАЮЩАЯ СРЕДА И ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА . ENVIRONMENT AND CLIMATE CHANGE

Թերեզա ՇԱՀՐԻՄԱՆՅԱՆ

43

Տեքստիլ թափոնների արժևորման արդյունքները և թերարժևորման հետևանքները

Тереза ШАХРИМАНЯН. Результаты оценивания и последствия недооценивания текстильных отходов

Tereza SHAHRIMANYAN. Results of Valuing and Consequences of Underestimating Textile Waste

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ . ГОРОДСКАЯ ЭКОНОМИКА . URBAN ECONOMY

Համազասպ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

52

Համատիրություն. պարտադրված կամավորություն

Амазасп ГАЛСТЯН. Кондоминиум: принудительное добровольность

Hamazasp GALSTYAN. Condominium: Forced Volunteering

Արաքսյա ԲԱՐՍԵԴՅԱՆ

61

Տեղական ինքնակառավարման մոդելների համեմատական վերլուծությունը և Երևան քաղաքի մոդելը

Аракся БАРСЕГЯН. Сравнительный анализ моделей местного самоуправления и модель города Еревана

Araksya BARSEGHYAN. Comparative Analysis of Local Self-Government Models and Yerevan City Model

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՎ ԱՇԽԱՐՀ . АРМЕНИЯ И МИР . ARMENIA AND WORLDE

- 68** **Շուշան ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ**
Իրան-Հայաստան առևտրային կապերի զարգացման հեռանկարները
Шушан МОВСИСЯН. Перспективы развития армяно-иранских торговых отношений
Shushan MOVSISYAN. Development Prospects of Armenian-Iranian Trade Relations

**ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ, ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԳԻՏԵԼԻՔ . ОБРАЗОВАНИЕ, ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ .
EDUCATION, INNOVATION, KNOWLEDGE**

- 75** **Ռուզաննա ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ**
Կրթության պետական ծախսերը և կառուցվածքը ՀՀ-ում
Рузанна ТАДЕВОСЯН. Государственные расходы на образование и их структура в РА
Ruzanna TADEVOSYAN. Government Expenditure on Education and Its Structure in the RA

- 81** **Արսեն ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ**
Հեռավար կրթության արդյունավետության բարձրացման ուղիները ՀՀ-ում
Арсен АРУТЮНЯН. Пути повышения эффективности дистанционного образования в РА
Arsen HARUTYUNYAN. Ways to Increase the Efficiency of the Distance Education in the RA

ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿՈՆ . ГЕОПОЛИТИЧЕСКАЯ ХРОНИКА . GEOPOLITICAL CHRONICLE

- 88** **Ալբերտ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ**
Մերձդնեստրի հակամարտություն. ակունք, էություն և հեռանկարներ
Альберт АЙРАПЕТЯН. Приднестровский конфликт: происхождение, природа и перспективы
Albert HAYRAPETYAN. Transnistria Conflict: Origin, Nature and Prospects

**ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐ . БЕЗОПАСНОСТЬ И ВЫЗОВЫ
SECURITY AND CHALLENGES**

- 102** **Սիրակ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ**
«Ուժերի հաշվեկշռի» պահպանումը՝ որպես պետության անվտանգության բաղադրիչ
Сирак ОГАНЕСЯН. Сохранение «баланса сил» как составляющая часть государственной безопасности
Sirak HOVHANNISYAN. Maintaining a «Balance of Power» as a Component of State Security

**ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿԱՆԸ . ВИДЕНИЕ АРМЯНСКОГО ОБЩЕСТВА .
THE VISION OF THE ARMENIAN SOCIETY**

- 109** **Տաթևիկ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ**
Մշակութային տնտեսություն, թե՛ տնտեսական մշակույթ. հասարակության զարգացման անկյունաքարը
Татевик ВАРДАНИЯН. Культурная экономика или экономическая культура? Основа развития общества
Tatevik VARDANYAN. Cultural Economy or Economic Culture? Cornerstone of Society Development

ԻՍԿ ԴՈՒՔ ԳԻՏՔՔ, ՈՐ... . А ВЫ ЗНАЕТЕ, ЧТО...? . DO YOU KNOW THAT...?

- 113** **Աննա ՓԱԽԼՅԱՆ**
Աշխարհի տխրահռչակ «հարկային դրախտները»
Анна ПАХЛЯН. Пресловутые «налоговые гавани» мира
Anna PAHLYAN. Notorious «Tax Havens» of the World